

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **D. V.**, proti žalovanému: **první náměstek policejního prezidenta**, se sídlem Policejní prezidium České republiky, Strojnická 935/27, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 12. 2016, č. j. PPR-1524-8/ČJ-2015-990131, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2017, č. j. 11 Ad 3/2017 - 53,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2017, č. j. 11 Ad 3/2017 - 53, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Včas podanou kasační stížností žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl shora označený rozsudek Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým bylo zrušeno jeho rozhodnutí ze dne 2. 12. 2016, č. j. PPR-1524-8/ČJ-2015-990131. Tímto rozhodnutím stěžovatel zamítl odvolání proti rozhodnutí ředitele Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 9. 12. 2014, č. 3645/2014, jímž byla z věcných důvodů zamítnuta žádost žalobce o proplacení služby přesčas v rozsahu do 150 hodin v kalendářním roce, a to ohledně 80,5 hodin v roce 2011 a 57 hodin v roce 2012. Ve vztahu k službě přesčas konané v době od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2010 a od 1. 1. 2011 do 31. 1. 2011 byla žádost zamítnuta s ohledem na uplatněnou námitku promlčení.

[2] Dle § 54 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění účinném v rozhodné době (dále jen „zákon o služebním poměru“), lze příslušníkovi v důležitém zájmu služby nařídit výkon služby přesčas nejvýše v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce. Městský soud uvedl, že mezi stranami je sporný výklad pojmu „důležitý zájem služby“. Uvedl, že stěžovatel pod tento pojem řadí

bezproblémové zajištění běžného výkonu služby bezpečnostního sboru. Městský soud však nesouhlasil s výkladem stěžovatele, že za veřejný zájem může být označena každá činnost policejního sboru.

[3] Městský soud zrekapituloval závěry judikatury, dle níž službu přesčas dle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru lze nařídit za těchto podmínek: 1) existence důležitého zájmu služby a z něj vyplývajícího předpokladu výjimečnosti nařízení služby přesčas, 2) odůvodnění přijetí tohoto opatření a 3) maximální rozsah 150 hodin v kalendářním roce. Znak výjimečnosti není dle městského soudu naplněn tím, že stěžovatel je vázán vládou taxativně stanoveným počtem systematizovaných služebních míst a stanoveným objemem prostředků určených na služební příjmy. Městský soud dále shledal, že policejní orgán řádně neodůvodnil nařízení služby přesčas žalobci. Za této situace se jeví důvodným závěr, že nedostatek počtu systematizovaných míst byl v rozporu se zákonem nahrazován nařizováním služby přesčas.

[4] Dle napadeného rozsudku bylo v rozhodnutí o odvolání uvedeno, že pokud by bylo třeba až na výjimky při nařizovaní služby přesčas postupovat podle § 54 odst. 2 zákona o služebním poměru a přesčasy proplácet, ztratil by význam § 112 zákona o služebním poměru, neboť služba přesčas by byla proplacena dvakrát. Tyto obavy označil městský soud za liché, jelikož judikatura pouze požaduje důsledně respektovat § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru při nařizování přesčasů. Službu přesčas lze dle daného ustanovení nařizovat výjimečně např. z důvodů náhlého onemocnění příslušníků, čerpání služebního volna, účasti na služebním školení, jakož i v jiných nepředvídatelných případech.

[5] Městský soud konstatoval, že správní orgány vyložily důležitý zájem služby jako bezproblémové zajištění běžného výkonu služby bezpečnostního sboru. Dále uvedl, že stěžovatel popíral žalobcovo tvrzení o nařizování služby přesčas z důvodu nedostatečného personálního obsazení, ale nařízení služby odůvodňoval náhlým onemocněním jiných příslušníků, čerpáním služebního volna, nečekaným ošetřováním člena rodiny, služebním školením, výkonem veřejných funkcí apod. S tím se městský soud po věcné stránce neztotožnil, jelikož správní orgány důvody nařizování služby přesčas ničím neprokázaly.

[6] Službu přesčas není možné nařídit v případě předem známých skutečností, které jsou navíc právní úpravou předvídány, jako je např. čerpání dovolené, služebního volna či účast na školeních. V takových případech může správní orgán s absencí příslušníka počítat a tomu přizpůsobit služby ostatních příslušníků.

[7] Městský soud stěžovateli vytknul, že v žádném ze správních rozhodnutí nebylo konkrétně uvedeno, proč nestačilo, aby potřebné služební úkoly plnili ti příslušníci, kteří měli řádnou službu. Ve většině případů není z těchto rozhodnutí rovněž patrno, za kterého konkrétního příslušníka měl žalobce službu přesčas sloužit a kdy konkrétně došlo ke vzniku neočekávané situace způsobené např. momentální zdravotní indispozicí či absencí některého z příslušníků.

[8] Z uvedených důvodů městský soud rozhodnutí stěžovatele o odvolání zrušil dle § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a věc mu vrátil k dalšímu řízení dle § 78 odst. 4 s. ř. s.

II. Obsah kasační stížnosti správního orgánu

[9] Stěžovatel namítl, že městský soud mu v napadeném rozsudku přiřkl argumentaci, kterou však neuváděl. Městský soud si na několika místech svého rozsudku protiřečí, vedle toho popírá judikaturu Nejvyššího správního soudu a jeho závěry činí § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru neaplikovatelným, jelikož vylučují dopad daného ustanovení na veškeré myslitelné důvody pro nařízení služby přesčas. Stěžovatel dále namítl, že jej městský soud zavázal postupovat způsobem, kterého se již ve zrušeném rozhodnutí držel.

[10] Stěžovatel uvedl, že obě správní rozhodnutí jsou založena na individualizovaných důvodech, což neplatí o napadeném rozsudku. Městský soud totiž vyvracel argumentaci, kterou správní orgány neuplatnily. Dále stěžovatel shrnul, o kterých důvodech městský soud mylně uvedl, že jde o důvody, na nichž stojí správní rozhodnutí. Jde o argumentaci o nedostatečném personálním obsazení, a to ještě věznic (věc se týká cizinecké police, nikoli vězeňské služby), o počtu systematizovaných míst, pojímání důležitého důvodu služby ve smyslu § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru jako bezproblémového zajištění výkonu služby či tvrzení, že každá činnost policie je ve veřejném zájmu. Dále jde o argumentaci dvojím proplácením přesčasů.

[11] Stěžovatel nesouhlasí s hodnocením, že by neuvedl konkrétní důvody pro nařízení služby přesčas. Současně má za to, že tyto důvody jsou podloženy spisovým materiálem. Dle jeho názoru je nesprávné hodnocení městského soudu na straně 12 napadeného rozsudku, že službu přesčas nelze nařídit např. při čerpání služebního volna. Jde o závěry rozporné s judikaturou, ale i s jinou částí napadeného rozsudku.

[12] K nařízení služby přesčas z důvodu zastoupení jiného příslušníka čerpajícího služební volno stěžovatel uvedl, že služební volno se čerpá při ošetřování člena rodiny, úmrtí v rodině, doprovodu rodinného příslušníka k lékaři aj. Stěžovateli není jasné, jak s těmito okolnostmi může při plánování služeb počítat, jak naznačil městský soud.

[13] Stěžovatel zdůraznil, že důvodem pro nařízení služby přesčas žalobci byla kumulace nepřítomností více příslušníků z důvodu onemocnění, ošetřování člena rodiny, řádné i mimořádné dovolené, služebního volna z důvodu dárcovství krve. Některé dílčí důvody absencí jiných příslušníků ve světle judikatury samy o sobě obstály jako důvod pro nařízení služby přesčas. Jejich kumulace proto tím spíše musí postačit pro odůvodnění nařízení služby přesčas. Stěžovatel uvedl, že šlo o neočekávané důvody nepřítomnosti příslušníků. Dále nesouhlasí s požadavkem městského soudu na odůvodnění, proč nestačilo, aby potřebné služební úkoly plnili ti příslušníci, kteří měli řádnou službu. Jde o požadavek nemající oporu v zákoně.

[14] V kasační stížnosti je napadeno též odůvodnění nákladů řízení o žalobě. Stěžovatel má za to, že žalobci nenáleží odměna za úkon právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení, jelikož k převzetí a přípravě zastoupení došlo již ve správním řízení. V závěru kasační stížnosti stěžovatel navrhl napadený rozsudek zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalobce

[15] Po věcné stránce se žalobce k podané kasační stížnosti nevyjádřil vyjma sdělení, že napadený rozsudek považuje za správný.

IV. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[16] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Za stěžovatele jedná v řízení o kasační stížnosti jeho zaměstnankyně, která má vysokoškolské právnické vzdělání, jež je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Důvody kasační stížnosti odpovídají důvodům podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, zároveň zkoumal, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[17] Spor v nynější věci se týká žádosti o proplacení služeb přesčas v rozsahu do 150 hodin v kalendářním roce, která se týkala let 2010 až 2012. V dané žádosti žalobce uvedl, že mu byly služby přesčas nařízeny bez splnění podmínek v § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Tato žádost byla ve vztahu k období od 1. 1. 2010 do 31. 1. 2011 zamítnuta s ohledem na uplatněnou námitku promlčení (§ 206 a § 207 zákona o služebním poměru). Ve zbylé části byla zamítnuta z věcných důvodů. K otázce promlčení se nevztahovaly žalobní námitky, a netýkají se jí proto ani kasační námitky. Posouzení městským soudem a následné kasační námitky se týkají věcných důvodů pro zamítnutí žádosti.

[18] Dle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru platí: „*Příslušníkovi lze v důležitém zájmu služby nařídit výkon služby přesčas nejvýše v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce.*“ Za důležitý zájmem služby se dle § 201 odst. 1 zákona o služebním poměru považuje zájem bezpečnostního sboru na včasném a kvalitním plnění úkolů bezpečnostního sboru.

[19] Podle § 112 odst. 2, věty první, zákona o služebním poměru: „*Příslušníkovi je stanoven služební příjem s přihlédnutím k případné službě přesčas v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce.*“ Ústavností tohoto ustanovení se zabýval Ústavní soud v nálezu ze dne 15. 11. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 20/09 (dostupném z http://nalus.usoud.cz a publ. pod č. 36/2012 Sb. a jako N 195/63 SbNU 247), kde neshledal jeho rozpor s ústavním pořádkem.

[20] Judikatura Nejvyššího správního soudu dovodila, že na základě analogické aplikace § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru má příslušník nárok na náhradní volno, nebo na poměrnou část přiznaného základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku i za každou vykonanou hodinu služby přesčas do limitu 150 hodin v kalendářním roce, která byla nařízena v rozporu se zákonem (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2013, č. j. 4 Ads 11/2013 - 41, publ. pod č. 2900/2013 Sb. NSS; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

[21] Pro účely nynější věci tak lze konstatovat, že došlo-li k nařízení služby přesčas v rozsahu do 150 hodin v kalendářním roce v souladu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, není dán nárok na proplacení takové služby přesčas. A naopak, nebyly-li

dodrženy podmínky daného ustanovení, jsou dány výše uvedené peněžní nároky spojené se službou přesčas. Ve věci tak má stěžejní význam, zda služby přesčas, jichž se netýká námitka promlčení, byly nařízeny v souladu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru.

[22] Ve správním rozhodnutí prvního i druhého stupně služební funkcionáři nařízení služby přesčas odůvodnili tím, že u Inspektorátu cizinecké policie Praha-Ruzyně, kde žalobce sloužil, nemohla do služby ve specifikovaných dnech nastoupit řada příslušníků, a proto tehdy byla nařízena služba přesčas žalobci. U jednotlivých dní, jichž se nařízení služby přesčas žalobci týká, je ve správních rozhodnutích uvedeno, kolik jiných příslušníků nemohlo nastoupit do služby a z jakých důvodů. Jen u malé části chybějících příslušníků se nepodařilo dohledat důvod jejich nepřítomnosti. V rozhodnutí o odvolání je u těchto dnů doplněn údaj o tom, kolika příslušníkům byla nařízena služba přesčas. Pro ilustraci lze uvést údaje týkající se např. dne 12. 6. 2011, který žalobce zmiňoval v žalobě. Tehdy dle rozhodnutí o odvolání do naplánované služby nemohlo nastoupit celkem 40 příslušníků, a to z následujících důvodů: pracovní neschopnost (6 příslušníků), služební volno pro ošetřování člena rodiny (1 příslušník), služební volno z důvodu studia (1 příslušník), absolvování jazykového kurzu (2 příslušníci), absolvování kurzu odborné přípravy (4 příslušníci), ozdravného pobytu (1 příslušník) a dovolené (23 příslušníků). U 2 příslušníků se dle rozhodnutí o odvolání důvod nepřítomnosti nepodařilo dohledat. Všichni nepřítomní příslušníci byli jednoznačně identifikováni prostřednictvím osobního evidenčního čísla (OEČ).

[23] Nejvyšší správní soud nesouhlasí s hodnocením městského soudu na straně 9 rozsudku, že stěžovatel konkrétně nezdůvodnil, proč byla žalobci nařízena služba přesčas. Výše rekapitulované závěry rozhodnutí o odvolání jasně vyvracejí hodnocení městského soudu o absenci odůvodnění nařízení služby přesčas ve správním rozhodnutí.

[24] Naopak ve vztahu k napadenému rozsudku je třeba uvést, že městský soud stěžejní část argumentace správních orgánů (tj. hodnocení, že k nařízení služby přesčas žalobci došlo z důvodu absence řady příslušníků, kteří byli nepřítomni z různých důvodů, jež správní orgány podrobně popsaly) postihnul nedostatečně a navíc ještě zčásti věcně nesprávně.

[25] Řádné posouzení žaloby v nynějším případě vyžadovalo nejprve provést rozbor toho, zda jednotlivé dílčí důvody absence příslušníků uvedené správními orgány (dovolená, pracovní neschopnost, služební volno, jazykový kurz atd.) by bylo možno samostatně akceptovat jako důležitý zájem služby ve smyslu § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru pro nařízení služby přesčas u příslušníka, který má absentující příslušníky zastoupit [k tomu viz část IV. a) tohoto rozsudku]. A po takto provedeném rozboru jednotlivých dílčích důvodů provést u každého dne, kdy žalobci byla nařízena služba přesčas, hodnocení, zda obstojí odůvodnění správních orgánů poukazující na kumulaci absencí celé řady příslušníků chybějících ze široké palety důvodů [k tomu viz část IV. b) tohoto rozsudku]. Nároky na takové odůvodnění však městský soud dostatečně nenaplnil.

IV. a) K jednotlivým dílčím důvodům

[26] Městský soud se ve svém rozsudku vyjádřil pouze v omezené míře k jednotlivým dílčím důvodům absencí příslušníků. Dílčí důvody nepřítomností příslušníků byly: 1)

pracovní neschopnost, 2) vyslání na jazykový kurz či vyslání na kurz odborné přípravy, 3) služební volno z důvodu studia, z důvodu ošetřování člena rodiny či návštěvy lékaře, služební volno z důvodu účasti na pohřbu a služební volno bez poskytnutí služebního příjmu, 4) ozdravný pobyt, 5) dovolená, 6) zařazení do činné zálohy z důvodů plnění úkolů v rámci mírové mise.

1) Pracovní neschopnost

[27] V rozsudku ze dne 26. 9. 2012, č. j. 6 Ads 151/2011 - 126 (publ. pod č. 2823/2013 Sb. NSS), se Nejvyšší správní soud ztotožnil s názorem o výjimečnosti nařízení služby přesčas, která vyplývá ze skutečnosti, že zákonodárce její přípustnost podmínil existencí určitých zákonných podmínek, bez jejichž identifikace výkon služby přesčas nařídit nelze. V bodu [38] rozsudku ze dne 15. 10. 2015, č. j. 1 As 183/2015 - 63 (publ. pod č. 3341/2016 Sb. NSS), pak shrnul podmínky vyplývající z § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, za jejichž splnění lze nařídit službu přesčas: 1) důležitý zájem služby a z toho vyplývající předpoklad výjimečnosti služby přesčas, 2) odůvodnění přijetí tohoto opatření a 3) maximální rozsah 150 hodin v kalendářním roce, popř. vyhlášení krizového stavu nebo jiné výjimečné případy ve veřejném zájmu. Jde o závěry přejaté z rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 20. 8. 2010, č. j. 10 A 34/2010 - 28, dostupného z www.nssoud.cz.

[28] V bodě [39] zmíněného rozsudku sp. zn. 1 As 183/2015 Nejvyšší správní soud dále uvedl: „*Službu přesčas lze nařídit pouze v* důležitém zájmu služby, *který je dán jen ve výjimečných případech. Konkrétně se jedná o situace, jež nebylo možné předvídat při rozvržení doby služby na jednotlivé směny podle § 53 zákona o služebním poměru, jako například momentální indispozice nebo absence některého z příslušníků ze zdravotních či jiných důvodů* [...]“. Jak tedy vyplývá z citované judikatury, pracovní neschopnost jednoho příslušníka a nutnost jej po dobu jeho nepřítomnosti zastoupit lze akceptovat jako důležitý důvod pro nařízení služby přesčas.

[29] Nelze souhlasit s úvahami žalobce, který v žalobě tvrdil, že „běžná nemocnost“ nemůže být způsobilým důvodem pro nařízení služby přesčas, jelikož se s ní má dle jeho názoru počítat při stanovení počtu systematizovaných míst. Nejvyšší správní soud konstatuje, že pracovní neschopnost způsobená zdravotními důvody je nahodilá událost. K pracovní neschopnosti totiž u jednotlivého příslušníka nemusí vůbec dojít a i v případě, že k ní dojde, nelze ji dopředu předvídat. Z těchto důvodů nelze dost dobře případnou absenci příslušníků zohlednit při rozvrhu základní doby služby. S ohledem na nahodilost a nepředvídatelnost pracovní neschopnosti nelze přisvědčit žalobci, že by mohlo být s případnou pracovní neschopností počítáno v počtu systematizovaných míst. Jde o prakticky jen těžko realizovatelnou myšlenku. Na absenci příslušníků z důvodu pracovní neschopnosti lze však celkem dobře reagovat nařízením služby přesčas.

[30] Ve svém rozsudku městský soud nepopřel, že nutnost zastoupit zdravotně indisponované příslušníky může být způsobilým důvodem pro nařízení služby přesčas, naopak odkazoval na judikaturu Nejvyššího správního soudu, která nařízení služby přesčas z tohoto důvodu připouští. Městský soud však správním orgánům vytknul nedostatek podkladů.

[31] Nejvyšší správní soud nepovažuje za správné hodnocení městského soudu, který uvedl, že spisový materiál neobsahuje žádné dokumenty, které by bylo možno považovat za podklad pro odůvodnění nařízení služby přesčas v jednotlivých případech. Co se týče odůvodnění správních orgánů zmiňujícího absenci příslušníků z důvodu pracovní neschopnosti, lze poukázat na výkazy na CD založeném na čísle listu 6 ve správním spise. Zde jsou mj. zaznamenány dny, kdy byli jednotliví příslušníci pracovně neschopní.

[32] Ve výše zmíněném rozsudku sp. zn. 4 Ads 11/2013 Nejvyšší správní soud poukázal na neformálnost rozhodování o službě přesčas a ve vztahu k podkladům ve spise uvedl, že *„po vedoucím příslušníkovi je možné žádat alespoň rámcové vymezení určitého důvodu pro nařízení služby přesčas a stručný písemný záznam o tomto důvodu, například v knize služeb. Takový požadavek umožňuje posouzení zákonnosti nařízení služby přesčas v řízení ve věcech služebního poměru a v soudním řízení správním a zároveň nepřináší výraznější administrativní zátěž, která by ohrožovala plnění jiných úkolů vedoucích příslušníků bezpečnostních sborů.*“ V nynější věci je ve správním spise na CD založen výkaz, z něhož je patrné, kteří příslušníci byli v jednotlivé dny pracovně neschopní ze zdravotních důvodů, který Nejvyšší správní soud vyhodnotil jako dostatečný. Zdůraznit lze, že žalobce v podané žalobě vůbec nezpochybňoval údaje ve správních rozhodnutích o tom, kteří příslušníci a kdy byli pracovně neschopní.

2) Vyslání na jazykový kurz či na kurz odborné přípravy

[33] Městský soud na straně 12 rozsudku uvedl, že v souladu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru není možno nařídit službu přesčas z důvodu nutnosti zastoupit jiného příslušníka, který se účastní školení, což odůvodnil tím, že jde o důvod nepřítomnosti, s nímž může správní orgán počítat a předvídat jej.

[34] Nejvyšší správní soud v daném ohledu městskému soudu přisvědčil. Pojmem vyslání na jazykový kurz či kurz odborné přípravy užitým ve správních rozhodnutích správní orgány mínily studijní pobyt. Ve spise je založena celá řada rozkazů, kterým byli jednotliví příslušníci vyslání na studijní pobyt s jazykovou či jinou tématikou (např. školení o ochraně vzdušných hranic).

[35] Dle § 38 odst. 1 zákona o služebním poměru lze příslušníka za účelem získání znalostí, dovedností a zkušeností potřebných k výkonu služby vyslat na studijní pobyt. Ze zákonné úpravy je patrné, že správní orgán má možnost uvážení v tom, zda příslušníka na studijní pobyt vyšle či nikoli. Vyslání na studijní pobyt má správní orgán možnost ovlivnit, nejde pro něj tedy o nepředvídatelnou a neovlivnitelnou okolnost. Zvyšování odborné úrovně příslušníků nepovažuje Nejvyšší správní soud za nijak nestandardní situaci. Vyslání příslušníka na studijní pobyt tak nenaplňuje znak výjimečnosti, jehož naplnění je třeba pro to, aby šlo o způsobilý důvod pro nařízení služby přesčas jinému příslušníkovi zajišťujícímu zástup za příslušníka na studijním pobytu.

[36] Nejvyšší správní soud neakceptoval tvrzení stěžovatele uvedené v jeho rozhodnutí, že termíny odborných a jazykových kurzů nemůže služební funkcionář ovlivnit. Jednak šlo o studijní pobyty konané v místě Vyšší policejní školy Ministerstva vnitra, u nichž Nejvyšší správní soud pochybuje o tom, že nebyla možná koordinace s policií, jednak rozkazy o vyslání příslušníku na studijní pobyt u jazykových kurzů byly vydávány u

jazykových kurzů s dostatečným předstihem (zpravidla přibližně měsíčním) před konáním pobytu. Obecně však lze vysílání příslušníků na studijní pobyt řadit mezi organizační otázky, jejichž vyřešení lze po bezpečnostním sboru jako celku vyžadovat takovým způsobem, aby pouze z důvodu studijního pobytu jednoho příslušníka nemusela být nařízena služba přesčas jinému příslušníkovi.

3) Služební volno

[37] Nejvyšší správní soud přisvědčil námitce, že rozsudek městského soudu je vnitřně nejednotný v hodnocení, zda zástup za příslušníka, který čerpá služební volno, může představovat důležitý zájmem služby způsobilý pro nařízení služby přesčas. Na straně 9 svého rozsudku městský soud zmínil, že judikatura tento důvod nařízení služby přesčas připouští. Naopak na straně 12 uvedl, že nařídit službu přesčas není možné z důvodu zástupu za příslušníka čerpajícího služební volno, což odůvodnil tím, že jde o předem obecně známou skutečnost.

[38] Nejenže je rozsudek v daném ohledu vnitřně rozporný, navíc hodnocení u služebního volna musí brát v potaz konkrétní důvod, pro který bylo nařízeno. Zákon o služebním poměru počítá s poskytnutím služebního volna pro velkou skupinu různých případů, o nichž nelze pojednat souhrnně právě pro jejich různorodost. Někdy je navíc služební volno nárokové, nastanou-li zákonem předvídané okolnosti (např. ošetřování jiného nemocného člena rodiny, jestliže jeho zdravotní stav vyžaduje nezbytné ošetření jinou osobou – § 70 odst. 1 a 2 písm. f) zákona o služebním poměru). Jindy je jeho poskytnutí závislé na rozhodnutí služebního funkcionáře (např. u služebního volna při studiu dle § 73 odst. 1 zákona o služebním poměru, dle něhož *lze* příslušníkovi na jeho žádost udělit služební volno při denním studiu na střední škole, vyšší odborné škole nebo vysoké škole, které je nezbytné pro výkon služby, a to na dobu trvání studia).

[39] V rozhodnutí o odvolání je zmíněno služební volno z důvodu návštěvy lékaře [§ 70 odst. 2 písm. a) zákona o služebním poměru], služební volno z důvodu ošetřování člena rodiny [§ 70 odst. 2 písm. f) zákona o služebním poměru], služební volno z důvodu účasti na pohřbu [§ 70 odst. 2 písm. h) zákona o služebním poměru], služební volno při studiu [§ 73 zákona o služebním poměru] a služební volno bez poskytnutí služebního příjmu [§ 76 zákona o služebním poměru].

[40] Vzhledem k rozpornosti a nedostatečnosti odůvodnění městského soudu bude třeba, aby v novém rozhodnutí městský soud vyhodnotil tyto důvody pro poskytnutí služebního volna pohledem žalobních námitek na straně 3 žaloby. Jde o námitku, že službu přesčas nelze nařídit z důvodu zástupu za příslušníka, jemuž bylo uděleno služební volno, ale o jehož nepřítomnosti mohl služební funkcionář sám rozhodnout, a námitku, že ani běžná nemocnost nemá být důvodem pro nařízení služby přesčas.

[41] Co se týče podkladů ve správním spise, které se vztahují k čerpání služebního volna, lze poukázat např. na čísla listů 169, 177, 178, 193, 198 až 202 a 250, kde jsou založeny žádosti o udělení služebního volna, jimž bylo vyhověno. Část z nich je doložena lékařským rozhodnutím o potřebě ošetřování. Poukázat lze též na výkazy na CD na číslu listu 6 správního spisu. Nelze tedy souhlasit s povšechným hodnocením městského soudu, že

správní orgány nedoložily, že služba přesčas byla nařízena ve dnech, kdy bylo jinému příslušníkovi uděleno služební volno.

[42] Za situace, kdy správní spis obsahuje rozsáhlou podkladovou část (zejména čísla listů 72 až 304), bylo nezbytné, aby městský soud přesně specifikoval, k jaké skutečnosti postrádá podklady ve spise a proč (tj. identifikovat příslušníka a den, u něhož má důvod nepřítomnosti za nepodložený).

[43] Žalobce v bodě III. žaloby uplatnil značně obecnou námitku, že správní orgány nezjistily skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu nezbytném pro rozhodnutí. Pokud by městský soud s danou námitkou nesouhlasil, postačil by krátký poukaz na obsah správního spisu. V takovém případě by platilo, že čím obecnější je námitka, tím obecnější může být její vypořádání (viz bod 32. rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, čj. 4 As 3/2008 - 78, publ. pod č. 2162/2011 Sb. NSS). Pokud ale městský soud v napadeném rozsudku nedostatečnost podkladů v určitém ohledu shledal, bylo by třeba s ohledem na skutečnost, že správní spis obsahuje rozsáhlý okruh podkladů, a s ohledem na nutnost formulovat jasný závazný právní názor pro správní orgán, přesně specifikovat, jaká konkrétní skutečnost nebyla dostatečně podložena a proč, což městský soud ani zdaleka nenaplnil.

4) Ozdravný pobyt

[44] I ve vztahu k ozdravnému pobytu lze vztáhnout hodnocení městského soudu na straně 12 jeho rozsudku, tj. že i pro vyslání na ozdravný pobyt platí, že nejde o absenci nepředvídatelnou, kterou nemůže správní orgán ovlivnit a počítat s ní při rozvrhu základní doby služby.

[45] Dle § 80 odst. 1 zákona o služebním poměru platí: „*Příslušník, jehož služební poměr trval alespoň 15 let, má nárok na ozdravný pobyt k upevnění tělesného a duševního zdraví v trvání 14 dnů nepřetržitě v kalendářním roce.*“

[46] Ve spise je založena velká řada rozkazů, jimiž služební funkcionář poskytuje jednotlivým příslušníkům ozdravný pobyt. Tyto rozkazy zpravidla o měsíc předchází termínu poskytnutého ozdravného pobytu. Nejvyšší správní soud tak konstatuje, že na ozdravný pobyt má příslušník za splnění zákonných podmínek nárok. Skutečnost, že bude třeba ozdravný pobyt poskytnout, není pro policejní sbor žádnou nečekanou událostí. Dobu čerpání ozdravného pobytu určuje služební funkcionář. Nelze proto souhlasit s tím, že by zde byl naplněn znak výjimečnosti nezbytný pro to, aby jen z důvodu zástupu příslušníka na ozdravném pobytu bylo možno nařídit jinému příslušníku službu přesčas, která není dle § 112 odst. 2 zákona o služebním poměru proplacena.

[47] Nejvyšší správní soud uvádí, že poskytnutí ozdravného pobytu dle § 80 odst. 1 zákona o služebním poměru je natolik běžnou součástí služby u policejního sboru, že je věcí státní správy policie, aby vyřešila personální otázky fungování policie tak, aby jen z důvodu poskytnutí ozdravného pobytu jednomu příslušníkovi nebyla jinému příslušníku nařizována služba přesčas, která není dle § 112 odst. 2 zákona o služebním poměru proplacena.

5) Dovolená

[48] Nejvyšší správní soud konstatuje, že nařizování a čerpání dovolené je zcela běžnou záležitostí, není tedy naplněn požadavek výjimečnosti, který je spojený s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Kdy bude dovolená čerpána, si neurčuje příslušník sám. Čerpání dovolené je natolik běžnou součástí služby u policejního sboru, že je věcí státní správy policie, aby vyřešila personální otázky fungování policie tak, aby jen z důvodu čerpání dovolené u jednoho příslušníka nebyla jinému příslušníku nařizována služba přesčas, která není dle § 112 odst. 2 zákona o služebním poměru proplacena.

6) Zařazení do činné zálohy z důvodů plnění úkolů v rámci mírové mise

[49] Nejvyšší správní soud shledal, že k tomuto důvodu se městský soud nevyjádřil. V novém rozhodnutí tak učiní v reakci na námitku v žalobě, dle které službu přesčas nelze nařídit z důvodu zástupu za příslušníka, o jehož nepřítomnosti mohl služební funkcionář sám rozhodnout.

[50] Zařazení do činné zálohy z důvodu plnění úkolů v rámci mírové mise je u příslušníků s evidenčními osobními čísly 301007 a 305255 doloženo rozhodnutím na číslech listu 174 a 270. Nelze tedy akceptovat hodnocení městského soudu o nedostatku podkladů ve spise, a to ve vztahu k tomuto důvodu a údajům v rozhodnutí o odvolání.

IV. b) K hodnocení správních orgánů poukazujících na kumulaci absencí příslušníků z různých důvodů

[51] Správní orgány nařízení služby přesčas žalobci neodůvodnily nutností zastoupit konkrétního příslušníka, jenž nemohl nastoupit daný den do služby. Správní orgány totiž u jednotlivých dní, kdy byla žalobci nařízena služba přesčas, poukázaly na to, že do služby nenastoupila celá řada a došlo tak ke kumulaci nepřítomnosti více příslušníků. Zdůrazňovaly právě kumulaci nepřítomnosti více příslušníků. Důvody nepřítomnosti těchto příslušníků nebyly jednotné [viz část IV. a) tohoto rozsudku]. Současně služba přesčas nebyla z důvodu zástupu chybějících příslušníků nařízena jen žalobci, ale i dalším příslušníkům.

[52] U každého z posuzovaných dní, kdy byl žalobci nařízen přesčas, byl počet příslušníků, jimž byla nařízena služba přesčas, nižší než počet příslušníků, kteří do služby nemohli nastoupit. V podstatě lze jednotlivé dny, kdy byla žalobci nařízena služba přesčas, rozdělit do dvou skupin:

- Počet příslušníků, jimž byla nařízena služba přesčas, byl vyšší než počet příslušníků, kteří nemohli daný den nastoupit do služby z důvodu, pro který je možno pro jejich zástup nařídit jinému příslušníkovi službu přesčas, která není dle § 112 odst. 2 zákona o služebním poměru proplacena. Např. dne 15. 9. 2012 nebylo přítomno 34 příslušníků a služba přesčas byla nařízena 15 příslušníkům. Z chybějících příslušníků byl důvod nepřítomnosti u 7 pracovní neschopnost, což představuje způsobilý důvod pro nařízení služby přesčas. Zbylé důvody nepřítomnosti (jazykový kurz – 3 příslušníci, kurz odborné přípravy – 8 příslušníků, ozdravný pobyt – 4 příslušníci, dovolená – 11 příslušníků, nedohledaný důvod absence – 1 příslušník) neumožňovaly nařídit jinému příslušníkovi pro jejich

zástup službu přesčas, která není dle § 112 odst. 2 zákona o služebním poměru proplacena.

- Počet příslušníků, jimž byla nařízena služba přesčas, byl stejný nebo nižší než počet příslušníků, kteří nemohli daný den nastoupit do služby z důvodu, pro který je možno pro jejich zástup nařídit jinému příslušníkovi službu přesčas, která není dle § 112 odst. 2 zákona o služebním poměru proplacena. Např. u dne 18. 9. 2012 bylo nepřítomno 41 příslušníků a služba přesčas byla nařízena 3 příslušníkům. Tohoto dne chyběli 3 příslušníci z důvodu pracovní neschopnosti, což je důvod nepřítomnosti, který umožňoval nařídit jiným příslušníkům službu přesčas k zástupu chybějících příslušníků.

[53] K popsaným situacím se městský soud nevyjádřil. S ohledem na odůvodnění nařízení přesčasu kumulací nepřítomností více příslušníků je nutné, aby městský soud uvedl, jak na vzniklou situaci nahlíží, a to pro každý ze dvou skupin případů zmíněných v bodě [52] shora. Náležité zdůvodnění si vyžaduje obzvláště případ, kdy byla nařízena služba přesčas více příslušníkům než byl počet příslušníků, kteří nemohli daný den nastoupit do služby z důvodu, pro který je možno pro jejich zástup nařídit jinému příslušníkovi službu přesčas, která není dle § 112 odst. 2 zákona o služebním poměru proplacena.

IV. c) Nutnost objasnit, proč služební úkoly nešlo splnit jen s příslušníky, kteří byli skutečně ve službě

[54] Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelem, že požadavky na náležité odůvodnění správních rozhodnutí v nynější věci překročil požadavek městského soudu na to, aby správní orgány uváděly, proč nepostačilo, aby služební úkony v posuzovaných dnech plnil ten, kdo tehdy měl řádnou službu.

[55] U požadavků na odůvodnění rozhodnutí o žádosti příslušníka o proplacení služby přesčas v rozsahu do 150 hodin v kalendářním roce, u níž daný příslušník tvrdí, že byla nařízena v rozporu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, je nutno dbát na to, aby šlo o požadavky reálné. K požadavkům na odůvodnění takového rozhodnutí se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v již výše zmíněném rozsudku sp. zn. 4 Ads 11/2013, kde uvedl, že „*pro nařízení služby přesčas je nutné splnit uvedené podmínky, jejichž dodržení tak musí být možné ověřit, aby v řízení ve věcech služebního poměru týkajícího se služebního příjmu příslušníka či jeho výsluhového nároku a v případném soudním přezkumném řízení mohl být učiněn spolehlivý závěr o tom, zda služba přesčas byla nařízena v souladu se zákonem či nikoliv. Proto je nezbytné, aby vedoucí příslušník u každé služby přesčas uvedl konkrétní důvod, proč ji nařídil. S ohledem na zmíněnou neformálnost rozhodování o službě přesčas a její četnost nelze zajisté vyžadovat, aby odůvodnění jednotlivé služby přesčas mělo parametry, které služební zákon stanovuje pro odůvodnění rozhodnutí vydaného v řízení ve věcech služebního poměru. Nicméně po vedoucím příslušníkovi je možné žádat alespoň rámcové vymezení určitého důvodu pro nařízení služby přesčas a stručný písemný záznam o tomto důvodu, například v knize služeb. Takový požadavek umožňuje posouzení zákonnosti nařízení služby přesčas v řízení ve věcech služebního poměru a v soudním řízení správním a zároveň nepřináší výraznější administrativní zátěž, která by ohrožovala plnění jiných úkolů vedoucích příslušníků bezpečnostních sborů.*“

[56] Na citovaný rozsudek navázal Nejvyšší správní soud v bodech [12] a [13] rozsudku ze dne 22. 6. 2017, č. j. 7 As 334/2016 - 22, na který zcela případně poukázal stěžovatel. V uvedeném rozsudku šlo o správní rozhodnutí, kde bylo uvedeno datum a doba služby přesčas, počet hodin a její důvod (nepřítomnost konkrétních příslušníků a důvod jejich nepřítomnosti). Nejvyšší správní soud pak vyhodnotil, že šlo o dostatečně pojaté odůvodnění, které umožnilo v soudním řízení přezkoumat, zda tehdejšímu žalobci byla nařizována služba přesčas v souladu se zákonem a nebylo tohoto institutu využíváno k jiným účelům a za jiných podmínek, než připouští platná právní úprava.

[57] Lze vycházet z toho, že absence příslušníků, kterou služební funkcionář nemohl ovlivnit, představuje zásah do možnosti plnění služebních úkolů, které je třeba daný den splnit. Proto pokud jde o důvody absence příslušníků, pro jejichž zástup lze nařídit službu přesčas dle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, postačí, když se správní orgán vyjádří k tomu, jaké příslušníky (jakého příslušníka) bylo třeba v konkrétní den zastoupit nařízením služby přesčas jinému příslušníku a blíže rozebrat důvody nepřítomnosti chybějících příslušníků (chybějícího příslušníka).

[58] V nynější věci ve správním řízení žalobce ani relevantně netvrdil, že i bez všech chybějících příslušníků by nemohlo být ovlivněno plnění služebních úkolů pro daný den. V odvolání se sice blíže zmiňoval o dni 12. 6. 2011, kdy byla služba přesčas nařízena 6 příslušníkům. Tehdy však 6 příslušníků chybělo z důvodu pracovní neschopnosti.

IV. d) Námitka, že městský soud přezkoumával argumentaci, kterou stěžovatel nezaujal

[59] Nejvyšší správní soud plně souhlasí se stěžovatelem v tom, že mu v napadeném rozsudku městský soud přiřkl argumentaci a hodnocení, které stěžovatel neuplatnil. Konkrétně správní orgány nařízení služby přesčas neodůvodňovaly vázaností vládou stanoveným počtem systematizovaných míst a taxativně stanoveným objemem platových prostředků, jak mylně na straně 8 napadeného rozsudku uvedl městský soud, který v dané souvislosti navíc ještě zmiňoval nedostatečné personální obsazení věznic, ačkoli v posuzované věci šlo o příslušníky Inspektorátu cizinecké policie Praha-Ruzyně.

[60] Správní orgány ve svých rozhodnutích neuváděly úvahy o tom, že v praxi bezpečnostních sborů se pro zajištění výkonu služby používá pojem přímý výkon služby, který se odlišuje od administrativních či ekonomických činností sboru, a že pro tzv. přímý výkon služby lze vždy nařídit službu přesčas. Městský soud přitom nesprávně na straně 6 svého rozsudku vycházel z toho, že tuto argumentaci správní orgány uplatnily. Na okraj pak Nejvyšší správní soud může poukázat na své závěry v bodu [26] rozsudku ze dne 27. 7. 2017, č. j. 1 As 95/2017 - 25: „*I v rámci služby přesčas vykonávají příslušníci útvaru jen ty úkoly, ke kterým mají kvalifikaci a oprávnění, a odpovídají tudíž úkolům, které jsou vykonávány v rámci běžné služby. Prvkem, který odlišuje výkon běžné služby od výkonu služby přesčas, jsou pak právě mimořádné okolnosti, které vyžadují, aby bylo přistoupeno k jejímu nařízení. Pro vyhodnocení, zda bylo kritérium mimořádnosti v daném případě naplněno, je však třeba zkoumat okolnosti nařízení služby jednotlivě, a u každého případu zvlášť.*“ Správní orgány se v souladu s tímto závěrem soustředily na okolnosti, které vyžadovaly nařízení služby přesčas, a to individuálním a konkrétním způsobem u každého ze dní, kdy byla žalobci nařízena služba přesčas.

[61] Rovněž úvahy o veřejném zájmu a proplácení služby přesčas dvakrát, které městský soud stěžovateli nesprávně podsouvá na stranách 6 a 9 napadeného rozsudku, stěžovatel ve svém rozhodnutí neuplatnil.

[62] Nejvyšší správní soud tak přisvědčil kasační námitce, že v napadeném rozsudku zčásti městský soud přezkoumával hodnocení stěžovatele, k němuž však stěžovatel ve svém rozhodnutí nedospěl.

IV. e) Námitka do nákladů řízení

[63] Stěžovatel nesouhlasí s tím, že městský soud mezi náklady řízení, jejichž náhradu přiznal žalobci, přiřadil i odměnu za úkon právní služby v podobě převzetí a přípravy zastoupení na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb [§ 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů]. Uvedl, že žalobce se nechal zastupovat advokátem již ve správním řízení, kde došlo k převzetí a přípravě zastoupení.

[64] Nejvyšší správní soud může k odůvodnění nedůvodnosti této námitky plně odkázat na hodnocení, které ke shodné námitce uvedl v bodu [21] rozsudku ze dne 30. 3. 2011, č. j. 1 As 21/2011 - 52, publ. pod č. 2414/2011 Sb. NSS.

[65] Soudní řízení je postaveno na odlišných principech a procedurálních pravidlech než řízení správní, a proto i zastoupení účastníka řízení v nich je třeba vnímat odděleně. I když bude mít zástupce, který účastníka zastupoval již ve správním řízení, určitou výhodu ve znalosti věci, zahrnuje úkon právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení před správním soudem řadu činností, úvah a postupů, které zástupce nemohl ve správním řízení řešit. Mezi ně patří zvážení, jaké možnosti obrany soudní řád správní v daném případě nabízí a jakou je třeba využít, jakou taktiku v případu zaujmout, dále sem lze zařadit zajišťování důkazů pro soudní řízení nebo administraci záležitostí nutně doprovázejících soudní řízení (zpracování plné moci, hlídání zákonných lhůt, placení soudního poplatku apod.), přičemž řadu těchto skutečností je třeba konzultovat na poradě s klientem. V případě žaloby proti rozhodnutí správního orgánu je další nutnou součástí přípravy zastoupení analýza správního rozhodnutí, jímž se správní řízení končí a které má být žalobou napadeno a které zástupce logicky v rámci správního řízení analyzovat nemohl.

[66] Skutečnost, že zástupce zastupoval žalobce již ve správním řízení, nemá proto sama o sobě vliv na nárok zastoupeného v případě úspěchu ve sporu na náhradu nákladů řízení za úkon právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení před správním soudem.

[67] Byť Nejvyšší správní soud neshledal, že by tuto dílčí otázku týkající se nákladů řízení městský soud posoudil nesprávně, napadený rozsudek ruší i ve výroku o nákladech řízení o žalobě, jelikož neobstál jeho výrok o věci samé, na němž je výrok o nákladech závislý.

V. Závěr a náklady řízení

[68] Kasační stížnost je důvodná, proto Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil dle § 110 odst. 1, věty první, s. ř. s. a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení. O věci přitom rozhodl bez jednání, jelikož § 109 odst. 2 s. ř. s. takový postup předpokládá.

[69] V dalším řízení je městský soud vázán závazným právním názorem vyjádřeným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Podstatu závazného právního názoru lze shrnout takto: Řádné odůvodnění rozsudku městského soudu vyžaduje nejprve provést rozbor toho, zda jednotlivé dílčí důvody absence příslušníků uvedené správními orgány (dovolená, pracovní neschopnost, služební volno, jazykový kurz atd.) by bylo možno samostatně akceptovat jako důležitý zájem služby ve smyslu § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru pro nařízení služby přesčas u příslušníka, který má absentující příslušníky zastoupit. U pracovní neschopnosti, k níž v nynější věci obsahoval správní spis dostatečné podklady, by tomu tak bylo (viz body [27] až [32] shora). Naopak u vyslání na jazykový kurz či kurz odborné přípravy (body [33] až [36]), u vyslání na ozdravný pobyt (body [44] až [47]) a poskytnutí dovolené (bod [48]) by takový důvod nebylo možno samostatně akceptovat. Ke služebnímu volnu a zařazení do činné zálohy pro vyslání do zahraniční mise se bude městský soud v novém rozhodnutí znovu vyjadřovat tak, aby vyhověl požadavkům zmíněným v bodech [37] až [43] a [49] až [50]. Po rozboru jednotlivých dílčích důvodů je nezbytné, aby městský soud uvedl, jak hodnotí odůvodnění správních orgánů, které nařízení služby přesčas spojily s kumulací absencí řady příslušníků, kteří byli nepřítomni z různých důvodů [k tomu viz část IV. b) tohoto rozsudku].

[70] Součástí závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu je též hodnocení, že správní orgány nepochybily, když ve svých rozhodnutích neuvedly, proč nepostačilo, aby služební úkony v posuzovaných dnech plnili příslušníci, kteří tehdy měli řádnou službu [viz část IV. c) tohoto rozsudku]. V novém rozhodnutí se městský soud dále vyvaruje toho, aby správním orgánům podsouval argumentaci, kterou ve svých rozhodnutích neuplatnily [viz část IV. d) tohoto rozsudku].

[71] V novém rozhodnutí městský soud rozhodne též o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3, věta první, s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. ledna 2018

JUDr. Radan Malík
předseda senátu